

*associació
d'amistat
amb el poble
de guatemala*

*MEMÒRIA
EXERCICI 2008*

ÍNDEX

	Pàg.
PRESENTACIÓ DE L'ASSOCIACIÓ.....	3
FUNCIONAMENT DE L'ASSOCIACIÓ	5
ACTIVITATS INTERNES	7
PARTICIPACIÓ EN ACTIVITATS DE SOLIDARITAT	9
ACTES PUBLICS	13
GIRES DE REPRESENTANTS D'ORGANITZACIONS POPULARS GUATEMALENQUES	16
PARTICIPACIÓ EN CAMPANYES I PLATAFORMES.....	18
SEGUIMENT DE LA QUERRELLA PRESENTADA A L'AUDIÈNCIA NACIONAL	22
BRIGADES.....	27
PROJECTES	31
AAPG L'HOSPITALET	38

PRESENTACIÓ DE L'ASSOCIACIÓ

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala sorgeix l'any 1987 amb una doble finalitat: donar a conèixer a Catalunya la situació de Guatemala i donar suport a la tasca de les organitzacions populars d'aquell país. Igualment, l'AAPG és sensible a les problemàtiques específiques que pateixen altres països i en aquest sentit col·labora donant suport a altres organitzacions que treballen en defensa dels drets humans.

Aquests objectius es porten a terme mitjançant activitats com són:

- Publicar trimestralment la revista "*El Quetzal*" per donar notícies de la realitat socio-política de Guatemala als socis, col·lectius diversos i biblioteques de Barcelona
- Publicar el monogràfic "*Quaderns de Guatemala*" que té com objectiu tractar amb profunditat diferents temes i d'aquesta forma difondre la situació en que es troba l'Amèrica llatina i molt concretament la guatemalenca. Aquest any i dins de les Jornades que vam organitzar sobre "*Guatemala, el gran negoci dels convenis de la Unió Europea (UE)*" vam publicar el quadern número 13 amb el títol "*El acuerdo de Asociación Centroamericana - Unión Europea. Documento para el análisis y la reflexión crítica*" escrit per Henry Morales López, Doctor en Economia amb l'especialitat en Economia del Desenvolupament i Relacions Internacionals.
- Participem anualment en el Cicle de Debats i Documentals "Mirades, Veus i Lluites" organitzat per la Casa de la Solidaritat, amb la projecció de pel·lícules.
- Mantenir periòdicament actualitzada la pàgina web: www.aapguatemala.org, per a donar a conèixer l'associació i les activitats que s'hi realitzen.
- Participar en festes solidàries, debats i programes de TV i ràdio.
- Fer xerrades, exposicions i passis de vídeo o a associacions i centres culturals o educatius.
- Organitzar brigades d'acompanyament i de treball a Guatemala.
- Organitzar gires de representants de diversos grups populars guatemalencs perquè facin conèixer la seva realitat a la nostra societat, a les entitats i les institucions catalanes.

- Fer campanyes i recollida de signatures denunciant atemptats contra els drets humans o donant suport a reivindicacions de justícia.
- Donar suport als projectes de cooperació presentats per les organitzacions populars guatemalenques.

L'Associació té filials a Girona, l'Hospitalet de Llobregat i a El Garraf.

L'Associació pertany a la CEESG (*Coordinadora de l'Estat Espanyol de Solidaritat amb Guatemala*), així com a la CESG (*Coordinadora Europea de Solidaritat amb Guatemala*). També forma part de la Federació de la *Casa de la Solidaritat*, de Barcelona i està inscrita a la *Federació Catalana d'Organitzacions No Governamentals*.

FUNCIONAMENT DE L'ASSOCIACIÓ

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala està dirigida per una Junta Directiva amb els càrrecs reglamentaris que exigeix la legislació vigent respecte a les entitats associatives, però el seu funcionament és participatiu i obert.

En l'actualitat té al voltant de 180 socis. D'aquests, unes 20 persones actuen com a voluntàries a temps parcial encarregant-se de dur a terme les activitats quotidianes de l'Associació, participant cada quinze dies a les reunions de treball i formant part de les diverses comissions. En activitats que es porten a terme de manera puntual, hi col·laboren entre 30 i 40 persones.

Dins el primer trimestre de cada any té lloc l'Assemblea General en la que es fa una valoració de les activitats portades a terme i de l'estat de comptes. Es renova la Junta Directiva, s'aproven les línies generals d'actuació per l'any en curs i es remodelen les diferents comissions de treball que són:

- La **comissió de secretaria**: elabora la memòria anual, actualitza el llistat de socis, envia informacions i documents.
- La **comissió d'informació i difusió**: s'ocupa de l'arxiu de documentació, de la confecció de la revista "*El Quetzal*", de l'elaboració dels "*Quaderns de Guatemala*" on es tracten temes monogràfics d'aquest país, d'elaborar la propaganda per difondre totes les nostres activitats com són, els actes públics que organitzem, les brigades d'acompanyament i treball. També s'encarrega de donar difusió a tots aquest materials tant per via electrònica, com per la nostra pagina web, com per la distribució directa a les diferents seus d'organitzacions de tots tipus, cíviques, socials, sindicals, solidaries, etc com a través dels mitjans de comunicació. Un altre de les seves funcions és la de mantenir actualitzada la pagina web de la nostra organització.
- La **comissió de tresoreria**: porta la comptabilitat de projectes i de l'Associació en l'àmbit català així com la del funcionament local. També és responsable de preparar i presentar la declaració dels Impostos de Societats. Cada delegació o filial porta també, per la seva banda, la comptabilitat del seu funcionament.
- La **comissió de projectes**: s'encarrega de buscar els recursos necessaris per portar-los a terme, en fa el seguiment i n'informa del seu procés.

- La **comissió de brigades**: s'encarrega de la seva publicitat, de les reunions preparatòries, de dinamitzar la recollida de material, de l'elaboració de dossiers temàtics i materials de treball que s'utilitzen en la formació de brigadistes. Igualment s'encarrega de la coordinació amb les organitzacions populars guatemalenques que rebran els i les brigadistes.
- La **comissió d'activitats**: s'encarrega de l'organització de festes, xerrades i altres actes, com també de la participació a fires i altres esdeveniments públics, procurant assolir la participació de les persones sòcies que hi col·laboren voluntàriament de forma habitual i també de les que ho fan de forma esporàdica.
- La **comissió de gires**: s'ocupa bàsicament d'organitzar les visites dels representants de les organitzacions guatemalenques que es desplacen per fer difusió de la situació del seu país i d'aquesta forma sensibilitzar a la població catalana i les seves institucions. Entre les seves tasques estar la de contactar amb institucions públiques, organitzacions socials, solidaries, sindicats i partits polítics per confegir així l'agenda de visites.
- La **comissió d'artesanía**: s'encarrega de l'adquisició d'artesanía, del seu inventari, etiquetatge i organització per a la venda en els tenderols que s'instal·len en les diferents fires i actes públics en què participa l'Associació.

ACTIVITATS INTERNES

Considerem com a tals:

- Les reunions quinzenals de treball, que reuneixen totes les comissions,
- Les reunions de treball de cada comissió,
- Convocar als socis i celebrar l'Assemblea General anual
- Les reunions informatives i formatives per els futurs brigadistes. Així com les posteriors reunions d'avaluació de les brigades.
- Les reunions trimestrals amb la *Coordinadora de l'Estat Espanyol de solidaritat amb Guatemala*, realitzades a diferents ciutats de l'Estat Espanyol.
- La reunió anual de la *Coordinadora Europea de solidaritat amb Guatemala*.
- L'assistència a les reunions quinzenals de la Comissió Permanent de coordinació i funcionament de *La Casa de la solidaritat*.
- L'assistència a les reunions dels grups de treball dins de la Comissió Permanent de coordinació i funcionament de *La Casa de la solidaritat*.
- L'assistència a l'Assemblea General de la Federació de la Casa de la Solidaritat

EXERCICI 2008

PARTICIPACIÓ EN ACTIVITATS DE SOLIDARITAT

Al llarg de l'any s'han anat realitzant accions en resposta a l'incompliment sistemàtic per part del govern de Guatemala dels Acords de Pau signats el desembre de 1996, entre d'altres el referent a la Situació Agrària, i les persistents violacions dels Drets Humans; denunciant els assajaments sistemàtics que pateixen des de fa temps els camperols guatemalencs, així com els assassinats duts a terme pels finquers, amb l'ajut dels grups paramilitars i la Policia Nacional Civil. Igualment, s'han denunciat els desallotjaments violents de la Finques, també hem denunciat les intimidacions i amenaces de desallotjament de les comunitats per part de les forces armades. Aquestes campanyes estan endegades per les organitzacions guatemalencs

Aquestes accions han consistit, d'una banda a donar difusió d'aquests fets, i d'altra a enviar cartes de denúncia a les persones responsables del govern de Guatemala.

L'AAPG dóna suport econòmic al *CEG, Centro de Estudios de Guatemala* (amb seu a Guatemala), i a la *CDHHG, Comisión de Derechos Humanos Hispano Guatemalteca*, amb seu a Madrid per tal de fer possible la continuïtat de les seves funcions d'investigació, difusió i denúncia de la violació dels drets humans a Guatemala.

Fem difusió de les nostres activitats a la pagina Web de Cooperació i Projectes Internacionals del Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona.

Al llarg de l'any 2008 vam participar en diverses activitats de solidaritat d'entre les quals destaquem:

- Dia 28 de gener. Vam assistir a una concentració davant del Consolat del Paquistán, convocada per l'Associació Papers i Drets per a Tothom.
- Dia 23 de gener vam assistir a la concentració a la Plaça de Sant Jaume pel dret a l'avortament lliure i gratuït amb el lema: “ *Les dones parim, les dones decidim, nosaltres també hem avortat, prou persecució contra les dones* “ convocada per la plataforma pel Dret a l'Avortament lliure i gratuït.
- Dia 26 de gener vam participar a la concentració per reivindicar els drets fonamentals de les persones amb el lema “*El treball digne és un dret i viure en família també*”, convocada per el sindicat Comissions Obreres (CC.OO).

- Dia 17 de febrer. Vam participar a la manifestació al barri del Raval per exigir que es respecti la presumpció d'innocència i que no es condemni a ningú sense proves. Va ser convocada per els familiars i els amics dels detinguts, i per l'Associació Papers i Drets per tothom, la Asociación Cultural Paquistaní de Barcelona i l'Asociación ARMAN de la Comunidad Paquistani.
- Dia 23 de Febrer. Vam assistir a la manifestació programada dins de les Jornades estatals per els drets dels i de les immigrants amb el lema "*Tenemos derechos a tener derechos: Ni exclusiones, Ni discriminación*" on es demanava entre d'altres coses cap expulsió, cap deportació, tancaments dels centres d'internament, igualtat de drets i el dret al vot. Va ser convocada per la Casa de Treballadors Inmigrants-CTI, Associació Papers i Drets per Tothom, Espai de Desobediència a les Fronteres, Asociación Toteva Ranapui, Ateneu Candela, Via Democratica de Marruecos, Cornellà sense Fronteres, Federació de Col·lectius Immigrants a Catalunya, Asociación de nigerianos en Catalunya i Lucha internacionalista (LI).
- Dia 1 de març . Vam participar a la concentració amb el lema "*ni casa, ni vida, ni res, no arribem a final de mes*", entre les demandes que s'exigeixen estaven el potència el lloguer social, la reforma de la llei hipotecaria i del sòl. La va convocar la Coordinadora d'Assemblees per l'Habitatge a Catalunya.
- Dia 8 de març. Vam participar a la manifestació unitària del Dia Internacional de la Dona Treballadora amb el lema "*Som moltes i estem a tot arreu*", on és reivindicava especialment el dret a disposar del propi cos, demanda emmarcada dins de l'acció d'autoinculpacions que es va portar a terme el 28 de febrer.
- Dia 15 de març. Vam participar a la manifestació amb el lema "*Ara fa cinc anys: No a la Guerra, Tornem al Carrer. Fora de l'Iraq i d'Afganistan, cap atac a l'Iran, Justícia per Palestina*", convocada per la Plataforma Aturem la Guerra.
- Dia 12 d'abril. Vam assistir a la manifestació per donar suport a la vaga de fam de les persones internades en el centre d'internament d'Aluche (Madrid) i per exigir el tancament dels centres d'internament d'estrangers.
- Dia 1 de maig. Vam assistir a la manifestació per reivindicar un 1er de maig alternatiu i anticapitalista amb el lema "*Altre mon és possible sense capitalisme*"
- Dia 22 d'abril. Vam participar en unes Jornades de Solidaritat per parlar de la Cooperació i concretament de les Brigades, organitzada per l'Agència de Relacions Internacionals al Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona

- Dia 5 de juny. Vam assistir a la concentració unitària davant de la delegació del Parlament Europeu amb el lema “*Aturem la Directiva de la Vergonya. Tanquem els Centres d’Internament per a Estrangers*” com a protesta de que El Consell de la UE ha decidit aprovar la Directiva del Retorno, violant d’aquesta forma els més elementals drets de les persones. Convoquen entre d’altres ACSUR Las Segovias, Madrid Acude, Asociación de Inmigrantes y Refugiados, Asociación entre iguales, CGT, Ecologistas en Acción, Asociación Espacio de la Solidariedad, etc.
- Dia 8 de juny. Vam participar a la XIV Festa de la Diversitat de l’Hospitalitat, on vam fer difusió tant de la situació política i social a Guatemala com de les nostres activitats com a associació.
- Dia 19 de setembre. Vam assistir a la concentració davant el Consolat Bolivià a Barcelona, convocada per l’Assemblea Bolivariana de Catalunya per recolzar el procés de canvi que esta duent a terme el poble bolivià i el govern democràtic d’Evo Morales, també per denunciar el genocidi de camperols per part de l’oligarquia boliviarana i el seu suport imperial, amb els lemes “*Solidaridad con el pueblo y el gobierno de Bolivia*”, “*detengmos a la derecha*”, “*¡castigo a los responsables de los crímenes en el departamento de Pando!*”, “*apoyo al referéndum para aprobar la nueva constitución boliviana*” i “*alto a l’injerencia de Estados Unidos en Bolivia*”.
- Dia 7 d’octubre. Vam participar a la manifestació dins de la campanya contra les 65 hores, amb els lemes “*No a la directiva de les 65 hores*”, “*Que la crisi la paguen els rics*”, “*volen fer-nos retrocedir un segle*” i “*No a la Directiva dels retorns dels immigrants*” per denuncia i rebutjar la proposta de modificació de l’actual directiva de la Unió Europea sobre el treball. En el cas que s’aprovi aquesta proposta els Estats podran legalitza els augments de la jornada de treball setmanal fins a les 60-65 hores.
- Dia 15 de novembre. Vam assistir a la concentració contra el nou pla anticrisi que s’aprovarà a la cimera dels líders mundials, amb el lema “*Que la crisi la paguin ells*”.
- Dia 29 de novembre. Vam participar a la manifestació convocada per la Comissió d’Alternatives a la crisi de la Xarxa d’Economia Solidària amb el lema de la campanya “*Que la Crisi la paguin ells*”.

- Dia 29 de desembre. Vam assistir a la concentració de repulsa a la invasió per part d'Israel als estats Palestins davant de la Camara de Comerç Israeliana amb els lemes “ *Gaza lliure*” i “ *Aturem el genocidi a Gaza*”.

ACTES PÚBLICS

Al llarg de l'any hem organitzat i participat els següents actes públics:

- Dia 14 de maig Xerrada-col.loqui “*Guatemala: El Conflicte de la Terra,*” a càrrec de Daniel Pascual Coordinador General del Comité de Unidad Campesina (CUC), a la Casa de la Solidaritat.
- Dies 5 i 26 de març i 9 d'abril xerrades informatives de les Brigades d'Acompanyament i Treball a Guatemala i Nicaragua, aquestes xerrades es celebren a la Casa de la Solidaritat i s'organitzen conjuntament amb l'Associació Catalana de Brigadistes de Nicaragua (ACBN).
- Els dies 24 d'abril, 10, 15 i 24 de maig i 5, 14 de juny sessions formatives de Brigades d'acompanyament i treball a Guatemala a la Casa de la Solidaritat a càrrec de la Comissió de Brigades de la nostra associació:
 - Dia 24 d'abril primera sessió formativa de Brigades. En aquesta es presenta el programa de formació, s'expliquen tant els objectius i les activitats de la nostra organització com els objectius i les funcions de les Brigades de Treball i d'Acompanyament.
 - Dia 10 de maig segona sessió formativa de Brigades on es projecta el documental “*Nuestra riqueza, nuestro derecho, nuestra vida*” i es tracta la globalització de l'economia, el problema de la terra a Guatemala i els Tractats Comercials (TLC, ALCA i PPP) i les seves repercussions.
 - Dia 15 de maig tercera sessió formativa de Brigades. En aquesta sessió és projecta el documental “*El cuento de la democracia*” i es tracta la situació dels drets humans a Guatemala: la impunitat, la querrela contra el genocidi, el femicidi, etc.
 - Dia 24 de maig quarta sessió formativa de Brigades on es projecta un documental sobre la mineria amb el títol “*Sicapaca no se vende*” i es parla d'aspectes econòmics a Guatemala com son les maquiles, la mineria i les multinacionals, etc. També es fa una presentació de les organitzacions populars guatemalenques, sindicats i oneges.

- Dia 5 de juny cinquena sessió de Brigades. En aquesta sessió es tracta la història recent i la situació política i social de la Guatemala actual.
- Dia 14 de juny sisena sessió de Brigades, última sessió on es comenten els aspectes més pràctics.
- Dia 21 de novembre Xerrada-debat a càrrec d'Henry Morales, membre del Movimiento Tzuk Kim-Pop, i David Guàrdia, Brigadista d'aquest any, a l'Ajuntament de Molins de Rei.
- Del 20 al 22 de novembre vam organitzar unes Jornades a la Casa de la Solidaritat on es va parlar de *“Guatemala, el gran negoci dels convenis de la Unió Europea (UE)”*:
 - Dia 20 de novembre Xerrada-debat *“Els acords d'Associació en la Unió Europea (UE) i Amèrica Central: els efectes devastadors del Neocolonialisme”* a càrrec d'Andrés Pérez, alcalde del municipi de Colatenango, del departament de Huehuetengango, pel partit Unió Revolucionaria Nacional Guatemalteca (URNG), Henry Morales, representant del Movimiento Tzuk Kim-Pop i Pablo González, politòleg guatemalenc. Aquest acte va estar acompanyat de la presentació del quadern número 13 amb el títol *“El acuerdo de Asociación Centroamericana - Unión Europea. Documento para el análisis y la reflexión crítica”* escrit per un dels ponents en Henry Morales López, que a més de ser membre de l'organització citada també és Doctor en Economia amb l'especialitat en Economia del Desenvolupament i Relacions Internacionals.
 - Dia 21 de novembre vam participar en el Cicle de Debats i Documentals 2008 *“Mirades, Veus i Lluites”* organitzat per la Casa de la Solidaritat, amb la projecció de la pel·lícula *“Las Cruces - Poblado Próximo”* del director Rafael Rosal. Posteriorment es va celebrar una sessió d'opinió i debat sobre la pel·lícula
 - Dia 22 de novembre Xerrada-col·loqui *“La jurisdicció universal: una eina contra el sistema d'impunitat”* a càrrec d'Antonio Segura, membre de l'Asociación Libre de Abogados (ALA), és advocat de l'acusació popular a Espanya contra Rios-Montt i d'altres militars guatemalencs.

Posteriorment es va celebrar els 20 anys de la nostra publicació trimestral

“El Quetzal” i de les Agendes de la Solidaritat que s’edita a l’ànbit estatal a la Coordinadora Espanyola de Comitès de Solidaritat amb Guatemala. Aquesta celebració va estar acompanyada per l’exposició de les portades de la nostra publicació i de les agendes, que van estar exposades a la Casa de la Solidaritat durant tots els dies de les jornades.

- Dia 13 de desembre trobada amb la comunitat guatemalenca on van participar diferents representants de les organitzacions de Guatemala a Catalunya.

GIRES DE REPRESENTANTS D'ORGANITZACIONS POPULARS GUATEMALENQUES

- Del 14 al 16 d'abril gira de Jeronimo Domingo Navarro, alcalde d'Ixchiguan per MAIZ-URNG i d'Henry Morales, Representant del Movimiento Tzuk Kim Pop. Durant la gira s'entrevista amb:

- Iniciativa per Catalunya i Verds (ICV)
- Vice-presidència de la Diputació de Barcelona
- Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)
- L'Alcaldia de l'Ajuntament de Molins de Rei
- L'Alcaldia de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès
- Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
- Cooperació de la Diputació de Barcelona

- El dies 14 i 16 de maig gira de Daniel Pascual Coordinador General del Comité de Unidad Campesina (CUC), realitzant entrevistes amb:

- L'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat amb l'Àrea de Mobilitat i Cooperació
- Veterinaris del Mon (VETERMON)
- Associació Catalana per la Pau
- Entrepobles
- Plataforma de Guatemala
- Associació Catalana de Cooperació al Desenvolupament
- Secretaria de la dona de CCOO

- Pau i Solidaritat
- Esquerra Unida i Alternativa (EUiA)
- Partit Socialista de Catalunya (PSC).
- Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

- Del dia 19 al 22 de novembre gira de Andrés Pérez Morales, Alcalde de Colatenango i Henry Morales Reperesentant del Movimiento Tzuk Kim Pop. . Durant la gira s'entrevista amb:
 - Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
 - L'Alcaldia de l'Ajuntament de Torrelles de Llobregat
 - Esquerra República de Catalunya - Àrea de Política Internacional
 - Diputació de Barcelona - Cooperació al Desenvolupament

PARTICIPACIÓ EN CAMPANYES I PLATAFORMES

- Campanya d'enviament de faxes-cartes, dirigits als membres del Consell de l'Unió Europea, als euro-parlamentaris, als governs i ambaixades, a les organitzacions polítiques, sindicats i organitzacions populars i als mitjans de comunicació per denunciar les polítiques racistes i xenofògues en matèria de migració a Europa. L'Unió Europea, concretament el Consell de la UE va decidir aprovar la Directiva del Retornament que estableix un termini màxim de detenció dels i de les immigrants sense papers de fins 18 mesos, permet que sigui una autoritat administrativa i no exclusivament un jutge la que decideix la detenció dels immigrants en els Centres d'Internament d'Estrangers (CIE) abans de procedir a expulsar-los i la detenció de menors no acompanyats.
- Campanya de suport i de denúncia de la sistemàtica violació als drets humans i de la impunitat del govern guatemalenc davant d'aquesta situació que cada vegada s'agreuja més, això es tradueix en un increment dels assassinats, segrestaments i intimidacions a membres de les organitzacions socials, camperoles i polítiques, així com constants assalts a les oficines de les organitzacions populars guatemalencs.
- Campanya d'enviaments de cartes i faxes adreçades a diferents instàncies governamentals, concretament al President de la República, a la Procuradoria dels Drets Humans, al Fiscal del Ministeri Públic de Guatemala del Departament d'Izabal, al Fiscal General de la República i el cap del Ministeri públic, ministre de la Governació, a l'Alto Comisionado de Naciones Unidas por los Derechos Humanos en Guatemala, a la Delegación de la Comisión Europea en Guatemala, al Fiscal General del Ministerio Publico, al Procurador Derechos Humanos i el Ministre de la Governació, per denunciar els gravíssims fets esdevinguts a la Finca "El Recuerdo" a l'Alta Verapaz, com són l'atac amb armes de foc contra els camperols i camperoles que estaven en una trobada pacífica a la sortida de l'empresa Telemán a Panzós i per demanar l'immediata liberació del segrest dels membres del Comité Nacional del CUC i el gravíssims assajaments als que estan sotmesos un membre del Comité Nacional del CUC i el Coordinador de CNOC. En aquesta denúncia es culpabilitza d'aquests fets als gerents de les empreses Telemán i Chabi Utzaj i els guardes de seguretat de la finca "El Recuerdo".

- Campanya d'escrits dirigits a diferents estaments governamentals, com son al president de la República, a la Procuraduria de Drets Humans, al Fiscal General, al Ministre de Governació i al Ministeri Públic d'Izabal per expressar el nostre més enèrgic rebuig als fets esdevinguts a Livingston, departament d'Izabal, que van atenta als drets més elementals de les poblacions de diverses comunitats. Es van produir tot tipus de violacions als drets humans com son assassinats, detencions il·legals, desallotjaments violents, persecucions i intimidacions constants. En la nostra campanya és denunciava que aquests fets eren resultats directes de la política de l'Estat guatemalenc que protegeix els interessos de les empreses transaccionals menystenint els drets humans, cívics i socials que les mateixes lleis guatemalencs reconeixen a la població. Dins d'aquesta política, el Govern guatemalenc ha criminalitzat les organitzacions socials i populars guatemalencs i als seus dirigents acusant-los de terroristes i sotmetent-los a una persecució sistemàtica.
- Campanya de suport i denuncia dels assassinats de tres membres de l'Associació Cristiana de Jóvenes a Guatemala.
- Adhesió a la campanya contra la criminalització i la repressió en àrees de conflictivitat a Guatemala. Al desembre del 2007 és va endegar una campanya per denuncia les acusacions per part de l'empresa minera Montana Exploradora, subsidiària de l'empresa transaccional Goldcorp Inc, a una sèrie de veïns de San Miguel Ixtahuacan en el departament de San Marcos per les seves activitats de protesta en oposició als enganys i injustícies comeses per aquesta empresa. Una vegada més, hem donat suport a les comunitats de San Marcos que viuen una situació d'alta conflictivitat que és manifesta a traves de les amenaces, atacs, repressions, denúncies i criminalització per part d'aquesta l'empresa minera que esta imposant un projecte sense el consentiment de les comunitats.
- Enviament d'escrits a diferents estaments governamentals (entre d'altres President de la República, Ministre de Governació, Fiscal General de la República, Cap del Ministeri Públic, Procuraduria de Drets Humans, etc) i adhesió a la campanya organitzada per l'observatori per la protecció dels defensors dels drets humans a Guatemala (programa conjunt de l'Organització Mundial contra la tortura -OMCT- i la Federació Internacional de Drets Humans -FIDH-) on es denuncia l'intent d'assassinat i greu assajament contra l'advocat i membre de l'Associació d'advocats i Notaris Maies. D'acord amb les ultimes informacions les ultimes amenaces de mort estan relacionades amb el suport que va donar a seixanta líders comunitaris de San Juan Sacatepéquez per

la defensa dels recursos naturals amenaçats per l'empresa Cementera El Progreso SA, la qual vol construir una planta de ciment en aquesta localitat.

- Adhesió com a col·lectiu al Manifest pel Dret a l'Avortament lliure i gratuït, on es reivindica el dret a decidir, adduint que les dones son les que pareixen, per tant son les dones que tenen que decidir. A nivell individual, membres de l'associació vam participar en la campanya d'auto-inculpacions dins de la campanya "Les dones parim, les dones decidim, nosaltres també hem avortat, prou persecució contra les dones".
- Adhesió al pronunciament en contra la pena de mort a Guatemala. El 13 de febrer d'aquest any el ple dels legisladors va aprovar el Decret que permet de nou aplicar la pena capital a Guatemala. La pena de mort viola greument els tractats internacionals sobre els drets humans dels quals Guatemala és un país signatari.
- Adhesió a la campanya per reconeixement al dret al vot de les persones immigrades amb el lema "1 igual a 1, per la igualtat de drets" organitzada per SOS racisme.
- Adhesió al Manifest del Primer de Maig Alternatiu i Anticapitalista organitzat i convocat per l'Assemblea de Moviments Socials amb el lema " Construyamos la Solidaritat con los movimientos sociales y las luchas obreras" i "un altre mon és possible sense capitalisme"
- Vam donar suport a la campanya publica per aconseguí el reconeixement de l'Espai social i la PHRP de les Magdalenes i ens vam adherir al manifest "Construïm espais, produïm drets"
- Ens vam adherir a la signatura per donar suport a la vaga de fam de les persones internades en el centre d'internament d'Aluche (Madrid) i per el tancament dels centres d'internament d'estrangers.
- Ens vam adherir a la protesta sobre l'agreujament de la situació a Colombia. Sota el lema "Colombia: ¡ No estas Sola !", amb aquesta crida es va voler donar suport a la situació que viuen les organitzacions socials, defensores dels drets humans i opositors al creixent neoliberalisme existent en aquest país. El govern colombià i les empreses transaccionals, entre d'altres com United Fruit Company, Repsol YPF, etc, estan portant a terme una política de criminalització, d'assajaments, agressions i assassinats cap a els membres de les organitzacions.

- Vam signar el manifest amb solidaritat amb el poble Bolivià i el seu govern. En aquest escrit es va donar suport a les mesures que va implementar el President de la República de Bolívia, com són la política de recuperació de la sobirania sobre els recursos estratègics atorgats en complicitat amb les elits locals al poder transaccional, el rebuig a la signatura del Tractado de Libre Comercio con los EEUU (TLC), etc
- Ens vam adherir a la campanya d'enviaments d'escrits als parlamentaris europeus per denunciar l'ocupació militar d'Israel perpetrada contra la població civil palestina. Tant mateix que exigint que l'Unió Europea intervingui iaturi la massacre que es va produir a Gaza.
- La Plataforma Papers per tothom
- La Campanya per la regularització de les persones immigrades
- La Campanya de suport de l'Assemblea de Regularització sense Condicions
- La Plataforma contra el 12 d'octubre. *Nada que celebrar, resistamos los fascismos*

SEGUIMENT DE LA QUERRELLA PRESENTADA A L'AUDIÈNCIA NACIONAL

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala, junt amb altres entitats de la Coordinadora Estatal de Solidaridad con Guatemala forma part de la l'acusació popular per genocidi, tortura, desaparicions forçades i altres delictes contra varis generals, ex caps d'Estat i altres alts càrrecs guatemalencs.

L'Antonio Segura, president de l'Asociación Libre de Abogados, ALA i advocat que porta el cas per part de l'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala i de la Coordinadora Estatal, ha estat en tot moment en contacte amb nosaltres informant-nos de la situació de la querella i de les estratègies a seguir davant les noves situacions plantejades.

Durant l'any 2004 es va reactivar el tema de la querella i com a mostra d'aquesta reactivació hi ha els actes de detenció dictats per l'Audència Nacional contra Donaldo Álvarez Ruiz, exministre de Governació a Guatemala i contra Romeo Lucas García, expresident de Guatemala, tots dos exercint els càrrecs durant l'incendi i massacre a l'ambaixada d'Espanya a Guatemala.

En l'any 2005, concretament el 26 de setembre El Tribunal Constitucional de l'estat espanyol emiteix una sentència on declara a la justícia espanyola competent per jutjar els crims contra la humanitat, sempre i quan no hagi una causa oberta en el propi país on s'hagin produït els fets. El Tribunal Constitucional avala que Espanya investigui el delicte de genocidi a Guatemala, encara que les víctimes no siguin espanyoles

Com a conseqüència d'aquesta sentència, a l'any 2006 es va dictaminar l'ordre de captura i embargament al dictador Rios Montt, d'altres exdictadors i generals. Concretament es va decretar la presó dels exdictadors guatemalencs Efraim Rios Montt i Oscar Humberto Mejia Victores, així com d'altres cinc generals, per delictes de genocidi, terrorisme, assassinat, tortures i detencions il·legals. La mida fou adoptada per el jutge Santiago Pedraz, a instàncies del fiscal Jesús Alonso, i suposa l'ordre de captura internacional dels set imputats, l'embargament dels seus bens i el bloqueig de les seves comtes bancàries, tant en les que son titulars, com les que estan a nom de terceres persones vinculades als inculpats. A més el jutge reclama als organismes pertinents que bloquegin les comtes que qualssevol dels acusats puguin tenir en qualssevol país. La mida te una gran importància, encara que tots tinguin la major part de la seva fortuna a Guatemala, els dictadors llatinoamericans

habitualment tenen fons a EEUU o a Suïssa, com va passar amb el dictador Augusto Pinochet. En la resolució s'adopten també mides cautelars contra l'expresident de la República de Guatemala entre 1978 i 1982, Fernando Romeo Lucas, que va morir recentment a Veneçuela, però la raó de que hagi sigut inclòs en la resolució és que la seva mort no ha sigut notificada al jutjat espanyol i per tant no consta oficialment com a tal.

La resolució judicial ha sigut adoptada després del viatge que va realitzar a Guatemala la comissió judicial integrada per l'esmentat jutge i fiscal per tractar d'interrogar a Ríos Montt i a la resta dels processats amb un resultat infructuós. Tant el fiscal com el jutge van declarar “una clara, constant i voluntària falta de cooperació amb l'autoritat judicial espanyola en la investigació dels fets denunciats”. El fiscal senyalava i la sentència així ho recull que els imputats “amb la seva actitud obstruccionista han bloquejat de fet (i en el fons de dret) no solament les seves declaracions sinó també dels testimonis que s'havien proposat, els constant i continus recursos van evitar l'actuació de l'òrgan judicial no solament impedit que coneguin la imputació, sinó que els testimonis proposats poguessin declarar”.

Als acusats se'ls imputa els assassinats de 250.000 indígenes de l'ètnia maies, així com els de 35 persones més en el cas de l'assalt a l'ambaixada espanyola, a 1980, i els de cinc sacerdots espanyols. La presó dels inculpats citats esta justificada pels indicis racionals de criminalitat que es sustenta en les diferents denúncies, querelles, i els informes formalitzats per la Comisión para el Esclarecimiento Histórico (CEH) i l'informe sobre la Recuperación de la Memoria Histórica (REMHI). La resolució del jutge parla d'un pla dissenyat i orquestrat des de les instàncies governamentals per minimitzar l'ètnia maia. En aquesta es relata com entre el gener de 1980 i el setembre de 1981, quan era president Fernando Romeo Lucas García, i en l'altre període més ampli fins 1986, en el que van governar a Guatemala Efraín Ríos Montt i Óscar Humberto Mejía, des de les estructures governamentals s'utilitzava la violència sistemàtica contra aquest col·lectiu. Aquesta violència es va materialitzar en assassinats, tortures, desplaçaments forçats, violacions sexuals a les dones, fent del terror un modus vivendi. No solament s'atacava físicament a l'ètnia maia, sinó al conjunt de persones que lluiten per els seus drets socials, sindicals, etc, entre ells, sacerdots missioners, que denunciaven aquests fets i donaven auxili als camperols.

En l'any 2007 malgrat els esforços dels jutges de primera instància i magistrats de les sales d'apel·lacions de Guatemala que, en compliment d l'ordenament jurídic nacional i internacional en matèria de drets humans, el dia 12 de desembre d'aquest any la Corte de Constitucionalidad de Guatemala ha dictat una resolució per la qual

s'entén que l'estat espanyol no te competències per la investigació dels delictes que es van instruir en la causa per genocidi, terrorisme i tortures, assassinats i detencions il·legals contra civils i membres de l'ètnia maia, trobant-se entre ells víctimes espanyoles.

Davant aquesta Resolució de la Corte de Constitucionalidad de Guatemala, l'Audiència Nacional Espanyola exposa una sèrie de raonaments jurídics on posa de manifest que aquesta Resolució ha deixat sense efecte la sol·licitud d'extradició per part de l'estat espanyol dels imputats, negant en conseqüència la doctrina internacional que han subscrit els països que garantitzen la defensa dels drets humans. Tanmateix, amb aquesta decisió, la Corte de Constitucionalidad assumeix que l'estat de Guatemala, accepta la violació de les seves obligacions internacionals i de la seva pròpia llei nacional. En cap moment el màxim òrgan guatemalenc insinua l'efectiva execució d'aquesta obligació en els seus tribunals, incorrint en una flagrant violació de les seves obligacions internacionals con estat. Amb aquesta Resolució es vulnera plenament el Tractat de Cooperació Judicial i d'extradició entre la República de Guatemala i l'Estat Espanyol.

Però no només en aquesta Resolució es dona una clara vulneració de la lleis internacionals, sinó també durant el decurs de la investigació dels delictes de genocidi on l'estat espanyol ha sol·licitat a les autoritats guatemalenes la col·laboració judicial a través de les oportunes comissions negociadores. Ni una sola d'elles se ha complimentat, malgrat els diferents intents per part de l'estat espanyol, demostrant-se, per part de l'estat guatemalenc, una clara intencionalitat dilatòria en el seu compliment, no solament per la demora en la seva tramitació, sinó per l'actitud clarament obstruccionista. Com exemple més clar son els aplaçaments sistemàtics de les sessions per prendre les declaracions als testimonis, fins al punt, que tot això va obligar a que es desplacés la comissió judicial espanyola a Guatemala. Per aquesta raó l'Audiència Nacional ha acordat prendre declaracions a Espanya.

Aquesta resolució de la Corte de Constitucionalidad, dictada per un òrgan de màxima autoritat a Guatemala, a la vista dels antecedents assenyalats anteriorment, conjuntament al fet de l'avançada edat dels imputats, junt al grau l'impunitat imperant en aquest país, un del més alts en el mon; confirma la voluntat de l'estat guatemalenc de no investigar els delictes esmentats i portar als tribunals als seus responsables, donant una clara cobertura a la impunitat i col·locant-se, per tant, en l'òrbita dels països que violen les seves obligacions internacionals i menysprear la defensa dels drets humans.

Per tot això l'Audiència Nacional Espanyola, sobre la base de que l'estat guatemalenc no ha fet res per sancionar aquests delictes, dictamina que l'estat espanyol pot i deu perseguir universalment aquest delicte. Segons això, es confirma la necessitat de que per part de la justícia espanyola es segueixi investigant els crims esmentats i deixar sense efecte totes i cadascuna de les comissions rogatories lliurades a Guatemala, i en el seu lloc, s'implementaran altres fonts d'investigació, com son la publicació d'una nota als mitjans de comunicació guatemalencs i dels països del voltant (Mexico, Belice, Honduras, Nicaragua, El Salvador i EEUU) per que les víctimes, perjudicats, testimonis, investigadors, etc. proporcionin a l'Audiència informació sobre els fets investigats, exceptuant l'assalt de l'Ambaixada d'Espanya a Guatemala ja que es tenen suficients proves.

La citada nota que sortirà als mitjans de comunicació diu el següent: “El jutjat Central d'Instrucció numero 1 de l'Audiència Nacional d'Espanya, a la vista de la negativa de les autoritats guatemalencs a col·laborar en l'investigació, sol·licita a totes aquelles persones que siguin víctimes, perjudicats, testimonis o qualsevol altres que puguin subministrar informació rellevant sobre el genocidi i demés delictes comesos contra el Poble Maia a Guatemala ho posin en coneixement de l'esmentat jutjat a través dels canals oportuns i adients per això en els citats països de conformitat amb l'establert en el dret espanyol. Aquesta informació serà oportunament remitada a cada jutjat per incorporar a la causa”.

Basant-se amb supòsit que la justícia guatemalenc no esta instruint cap causa per jutjar el genocidi que va succeir a Guatemala entre l'any 1961 i 1996, al començament d'aquest any i fins el mes de maig el jutge de l'Audiencia Nacional Española va escoltar les declaracions de 6 dels 38 testimonis protegits pel genocidi. En el procés son imputats per delictes contra l'humanitat, terrorisme d'Estat, tortures i segrestats, Efraim Rios Montt i Oscar Humberto Mejia, governants entre 1982 i 1986, a més d'Anibal Guevara, Pedro Garcia Arredondo, German Chupina i Benedicto Lucas Garcia.

Al mes de maig d'aquest mateix any el jutge que assistia des de Guatemala a l'Audiència Nacional Española denuncia que ha rebut amenaces de mort. El jutge José Eduardo Cojulum va rebre aquestes amenaces quan presidia les audiències, a petició de l'Audiencia Nacional Española, dels sobrevivents i testimonis d'algunes de les massacres perpetrades per l'exercit durant el conflicte armat. Aquest mateix magistrat també va recomanà al Ministeri Públic local actua d'ofici per investigar els fets ja que considera que existeix suficients evidències per jutjar des de Guatemala els actes descrits per testimonis de les matances del Plan Sánchez i Rio Negro, així com l'ocupació i l'incendi de l'Ambaixada de España a l'any 1981 a la capital

d'aquest país. El jurista va enviar a la fiscalia un informe detallat sobre les declaracions i va assegurar que si les autoritats no actuen cometran un delictes d'omissió de denuncia.

BRIGADES

L' AAPG, així com de la Coordinadora Estatal organitzen brigades amb la finalitat de que les persones interessades coneguin Guatemala des d'una perspectiva diferent; que visquin, comparteixin i intercanviïn idees i sentiments amb altres persones que tenen el mateixos objectius i problemes. Considerem que és important donar suport a les organitzacions que lluiten per canviar la situació social, política i econòmica de Guatemala i del món, així com donar suport en la recuperació de la memòria històrica.

CONDICIONS PER FER BRIGADES D'ACOMPANYAMENT I TREBALL A GUATEMALA:

- Assistència a tallers de formació els mesos anteriors a la seva marxa, on rebran informació de la situació de Guatemala i de les organitzacions populars amb les quals hauran de treballar. També en aquests tallers es faran treballs de grup sobre: Història de Guatemala, Solidaritat, Globalització, Terra, Indígenes, Dona i Drets Humans.
- Assistència a trobades informatives amb diferents organitzacions polítiques i populars en Guatemala.
- Coordinació amb l'organització guatemalenca triada, per conèixer tota la informació sobre la Comunitat a la qual s' integrará per un espai de temps no inferior a tres setmanes.
- Portar a terme la feina corresponent (acompanyament, alfabetització, sanitat, etc.)
- Elaboració d'un informe sobre la seva experiència que haurà de presentar a la tornada a Barcelona.

REUNIONS FORMATIVES A GUATEMALA

Les persones que van de brigades abans de començar la seva tasca visiten una sèrie d'organitzacions amb l'objectiu de conèixer i aprofundir la situació social i política a Guatemala, visites que reforçaran sensdubta els continguts tractats a les sessions

formatives prèvies i de les que donem detall a l'apartat d'actes públics en aquesta memòria.

A continuació detallem les organitzacions populars que visiten els i les brigadistes:

- Centro de Estudios de Guatemala (CEG)
- Frente Nacional de Lucha
- Movimiento Amplio de izquierda (MAIZ) - URNG
- Frente Nacional de Lucha
- Comité de Unidad Campesina
- Somos Muchas
- Bloque Anti-Imperialista
- Movimiento Tzuk Kim-POP
- Colectivo de Organizaciones Sociales (COS)

DESCRIPCIÓ DE LES ORGANITZACIONS EN LES QUE ES FAN BRIGADES I TASQUES DELS BRIGADISTES

- **Movimiento Tzuk Kim-Pop i organitzacions membres: CEDEPEM, PLSM, ADSOSMHU i PIES de Occidente**

Aquest moviment treballa a la zona d'Occident a Guatemala, concretament a Quetzaltenango, Totonicapán y Huehuetenango, amb grups organitzats rurals i especialment dones i indígenes.

Organitzacions de treball que depenen d'aquest Moviment:

- CEDEPEM: Treballen a Quezaltenango en alfabetització, temes agrícoles, medi ambient, dones, organització comunitària, formació i capacita de grups.
- PIES DE OCCIDENTE: Treballen a Quezaltenango en salut comunitària, medicina tradicional, formació i capacitació.
- PLSM: Treballen a Totonicapán en alfabetització, educació bilingüe intercultural.
- ADSOSMHU: Treballen a Huehuetenango en temes agrícoles, medi ambient, dones, organització comunitària, salut comunitària, corporativisme

Treball a realitzar per els i les brigadistes en aquesta organització:

- Acompanyament a processos de formació tècnica i política: educació, salut, economia, participació política, organització comunitària, etc.
- Acompanyament tècnic a processos educatius: alfabetització a dones indígenes, elaboració de materials didàctics, tallers i trobades sectorials.
- Intercanvi d'experiències en comunitats rurals: famílies, dones indígenes i joves.
- Acompanyament tècnics en temes especialitzats com son els agrícoles, medi ambient, salut comunitària, educació bilingüe i formal, cultura, informàtica, perspectiva de gènere, ciències polítiques, cooperació internacional, drets humans i indigenisme, municipalisme i participació política.

- **Comité de Unidad Campesina (CUC)**

Aquesta organització treballa als departaments d'Alta Verapaz concretament a les zones de Cubil – Cobán i Quiché la zona de Cunén amb grups organitzats rurals.

Treball a realitzar per els i les brigadistes en aquesta organització:

- Col·laborar en temes relacionats amb l'educació, salut comunitària, processos productius, comunicació i investigació
- Donar suport a les tasques d'administració en les oficines d'aquesta organització
- Intercanvi d'experiències en comunitats rurals: famílies, dones indígenes i joves.

- **Municipalitat d'Ixchiguan, ubicat al departament de San Marcos.**

Aquesta alcaldia és va presentar sota les sigles del Movimiento Amplio de Izquierda (MAIZ) i la Unión Revolucionaria Nacional Guatemalteca (URNG)

Treball a realitzar per els i les brigadistes en aquesta organització:

- Acompanyament a processos de formació tècnica: educació, salut, economia, participació política, organització comunitària, etc
- Acompanyament a processos de formació amb joves en diversos temes
- Intercanvi d'experiències en comunitats rurals

- Suports directes a l'oficina Tècnica de la Municipalitat: enquestes, bases de dades, informàtica i elaboració de projectes.

DISTRIBUCIÓ DELS BRIGADISTES

L'any 2008 han realitzat brigades d'acompanyament i treball nou persones a l'estiu, concretament una al juliol, cinc a l'agost i tres al setembre amb les següents organitzacions:

- Comité de Unidad Campesina (CUC)
- Movimiento Tzuk Kim Pop - CEDEPEM
- Municipalitat d'IXchiguán

VALORACIÓ

En una reunió de brigadistes i del Comitè de l'AAPG es van valorar les brigades. En general es valora com molt positiva l'experiència i s'apunten algunes mancances com la falta de previsió per part del CUC per la recepció dels brigadistes que van arribar el mes d'agost així com les deficiències que tenia l'allotjament previst per MZKP en Xela. Amb el coordinador de brigades a Guatemala i la Coordinadora de Solidaritat de l'estat es va realitzar una reunió de coordinació i avaluació de les brigades i es van valorar com molt positives les sessions informatives, tant les realitzades a Barcelona com les de Guatemala amb les organitzacions guatemalenesques.

Es veu la necessitat de seguir donant suport a la feina que realitzen les diferents organitzacions populars i municipalitats governades per URNG-MAIZ. La valoració és força coincident amb la que ja havia fet el coordinador, Henry Morales. També vam coincidir en que la situació a Guatemala continua sent insegura, sobretot per als dirigents i líders de les organitzacions populars i que existeix una gran pressió sobre els camperols, organitzacions de Drets Humans i de Dones, a les quals s'ha donat i es continuarà donant suport amb les brigades d'acompanyament.

PROJECTES

Situació geogràfica

Situació del país.

El mes de gener de 2008, el socialdemòcrata Álvaro Colom, prenia possessió del càrrec de president del govern pel partit Unió Nacional de la Esperanza (UNE), un any marcat per constants canvis en alts càrrecs del govern, que no han donat cap resultat ni han contribuït a la disminució d'els alts nivells d'inefectivitat i corrupció vigents en diversos àmbits del poder. Ha estat també un any amb un augment

significatiu dels nivells de violència social, delictiva i de pressió constant als moviments socials. S'ha constatat l'augment de la pobresa i pobresa extrema, de desocupació, i augment de preus en els productes bàsics en quasi un 19 %, segons l'Instituto Nacional de Estadística (INE).

L'any 2008 s'han complert 12 anys de la signatura dels Acords de Pau. Tot i que s'ha avançat tímidament en l'aplicació d'alguns Acords, no ha estat així en la majoria. Per exemple, no s'ha fet res pel que fa a la reforma tributària i fiscal. Tampoc de cara a la modernització de l'Estat pel que fa a l'enfortiment institucional.

Un problema greu que afronta Guatemala, ha estat el de les deportacions. L'any 2008 va finalitzar amb una xifra rècord de guatemalencs deportats des dels Estats Units, amb un total de 27.929 deportacions.

Així mateix, la desocupació ha estat constant durant 2008. Més de 17 maquiles van tancar portes i milers de guatemalencs van quedar a l'atur.

Pel que fa a l'augment de la violència, segons la Policia Nacional Civil (PNC), durant 2008 es va registrar la mort violenta de més de 6.000 persones, gairebé 500 més que l'any 2007, segons la Procuraduría de Drets Humans. Els mesos més violents van ser els d'octubre i agost, i per departaments, els més significatius van ser els de Guatemala, Izabal i Escuintla.

Pel que fa a fets destacats de l'any:

Febrer. Les forces de seguretat detenen el líder camperol Ramiro Choc a Río Dulce, Izabal sota càrrecs d'usurpació, robatori i detenció il·legal. La detenció es produeix en el marc dels intents frustrats de diàleg oberts per les comunitats queqchís i les autoritats estatals responsables d'atendre i resoldre la problemàtica agrària que pateix la regió.

Moltes entitats prominents dl moviment camperol i popular posen en marxa una àmplia campanya per al seu alliberament i contra la persecució i criminalització de la lluita indígena i camperola.

Març. Es produeix una incursió militar en diverses comunitats q'eqchí de Lívingston, al departament d'Izabal. En l'acció militar, és capturat el camperol Mario Caal Bolón, a qui posteriorment executen de manera extrajudicial.

També hi ha una forta escalada de violència a San Juan Sacatepéquez, on la policia i l'exèrcit entren a 10 comunitats a la recerca de camperols acusats per l'empresa Cementos Progreso.

Abril. El Congrés aprova la Ley contra el Femicidio y otras formas de Violencia contra la Mujer. La Llei conté mesures preventives, figures penals i mecanismes de penalització que garanteixin a les dones el dret a una vida lliure de violència física, psicològica, sexual, moral o patrimonial i qualsevol altre tipus de coacció contra la dona per raó de gènere. Tot i això, calen mesures perquè es pugui aplicar la llei. Durant 2008 els assassinats de dones no ha deixat d'anar en augment

Maig. Alvaro Colom destitueix el Procurador General de la Nació, Mario Gordillo, sense especificar-ne les causes.

El govern declara el país en estat de prevenció en resposta a la vaga del transport pesat que té lloc durant aquest mes.

Juny. 600 agents de la PNC i 150 de l'exèrcit, desallotgen ocupants de la finca El Champerico, a Retalhuleu, on moria Francisco Tepeu Pirir, líder comunitari que participava en la negativa a participar en activitats contra la instal·lació d'una fàbrica de ciment, a la qual s'oposaven 12 comunitats.

A finals de mes, a 20 departaments de Guatemala milers de persones duien a terme un seguit de concentracions i manifestacions populars per exigir aliments, feina, terra, habitatge i seguretat.

Juliol. Colom anuncia l'augment del pressupost destinat a l'exèrcit per a la seva modernització.

Durant aquest mes es produeixen pluges torrencials que porten a declarar l'estat de calamitat a diversos municipis de Zacapa.

Setembre. Colom nomena Marlene Raquel Blanco Lapola nova directora de la Policia Nacional Civil (PNC) i nou subdirector de la PNC. Així mateix, destitueix caps de la Secretaría de Asuntos Administrativos y Seguridad de la Presidencia (SAAS) per denúncies d'espionatge.

Es compleix un any de la posada en marxa de la Comisión Internacional contra la Impunidad en Guatemala (CICIG) i Carlos Castresana, cap de la comissió, en presenta l'informe on presenta propostes de reformes de diverses lleis com les del

Codi Procesal penal i contra la delinqüència organitzada. Subratlla la lentitud o inefectivitat de l'Organisme Judicial, el 93 % dels casos del qual no mostren cap avanç. De més de 800 denúncies només se'n van resoldre 3. Informa també de l'incompliment i obstaculitzacions a la seva tasca.

Octubre. Pobladors de 20 municipis de Huehuetenango rebutgen la concessió de llicències per explotació minera a celobert a empreses transaccionals en consultes populars que porten fent des de 2006, segons l'Asamblea Departamental en Defensa de los Recursos Naturales i el Consejo de Pueblos de Occidente y la Convergencia Nacional Maya Waqib Kej.

Desembre. S'incrementa la tensió a les comunitats kakchiquels de San Juan Sacatepéquez quan l'empresa Cementos Progreso decideix instal·lar-hi una cimentera. Segons les comunitats, en aquest mes s'ha produït la mort de més de 18 persones i la població pateix la violació dels seus drets fonamentals, per part de l'Estat i de l'empresa.

A Coatepeque, el govern declara l'estat d'excepció arran de la tensió generada entre autoritats municipals i venedors ambulants, instats a deixar el centre de la població per instal·lar-los als afores de la ciutat.

Durant l'any 2008, els projectes aprovats son:

Projecte: Fortalecimiento de la gobernabilidad local con enfoque rural y de pueblos indígenas en el Altiplano Occidental de Guatemala

- **Contrapart:** Movimiento Tzuk Kim-Pop (MTKP). Proyecto Lingüístico Santa María

El Movimiento Tzuk Kim-Pop és una xarxa d'organitzacions conformat per diversos organitzacions locals de desenvolupament entre les quals hi ha: el Proyecto Lingüístico Santa María, el Centro Experimental para el Desarrollo de la Pequeña y Mediana Empresa Rural, Pies de Occident, Adsosmhu, CPD, i diverses associacions sectorials, organitzacions de base i grups sòciorurals. Es va constituir formalment el 1992. La seva agenda de treball està relacionada amb la promoció i motivació d'accions adreçades a l'enfortiment de les capacitats organitzatives dels pobles indígenes; la generació de mecanismes i instruments per generar diàleg i negociació política amb municipis, govern central i cooperació internacional; la promoció i

l'enfortiment dels moviments socials; generar diàleg polític sobre el desenvolupament a l'Altiplano Occidental de Guatemala; generar accions d'incidència en la política pública; promoure participació ciutadana en processos d'elecció de governs i generar processos de recerca multidisciplinària en l'àmbit del desenvolupament sostenible, entre altres temes.

L'àmbit de treball del Movimiento Tzuk Kim-Pop es desenvolupa a l'Altiplano Occidental de Guatemala, amb accions de caràcter nacional i regional centroamericana, fonamentalment en temes d'incidència en processos d'integració i desenvolupament regional.

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala porta col·laborant amb el Movimiento Tzuk Kim Pop des de la seva creació. A més d'executar projectes conjuntament, hem col·laborat amb la participació de persones cooperants de manera voluntària que han anat a Guatemala gairebé cada any a participar en diversos projectes i en tasques de suport.

- Beneficiaris: Directes 100.000 persones i Indirectes 400.000 persones

- Pressupost total: 119.186,26 euros. Distribució d'aquest:

- Finançament públic de l'Ajuntament de Barcelona: 73.694,00 euros
- Aportació pròpia: 6.400,00 euros
- Aportació beneficiaris: 8.166,67 euros
- Aportació TKP: 30.925,00 euros

- Projecte en execució.

Projecte: Construyendo ciudadanía sustentable desde la perspectiva de los derechos económicos, sociales y culturales de los Pueblos Indígenas del Altiplano Occidental de Guatemala, “Ukabal Tinimit -Desarrollo de los Pueblos ”

- Contrapart: Movimiento Tzuk Kim-Pop

- Beneficiaris Directes: 54.240 persones i Indirectes: 100.000 persones

- Pressupost total: 150.013,24 euros. Distribució d'aquest:

- Finançament públic de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament: 98.899,61 euros
- Aportació pròpia: 9.250,00 euros
- Aportació beneficiaris: 5.795,45 euros
- Aportació MTKP: 36.068,18 euros

- Projecte en execució.

Projecte: Commemoració dels XXX Aniversari de la vida, lluita, resistència i aportacions del CUC a la societat guatemalenca

- Contrapart : Comité de Unidad Campesina (CUC)

El CUC va néixer el 15 d'abril 1978, quan els camperols i treballadors del camp es van unir per lluitar per a la millora de salaris agrícoles i contra la militarització i la discriminació dels pobles indígenes. És una organització àmplia i pluralista, de base camperola, indígena i popular.

El CUC treballa pel desenvolupament rural integral i promou l'equitat de gènere i la diversitat ètnica, cultural i lingüística, expressada als Acords de Pau.

La seva lluita es basa en treballar per arrencar d'arrel la injustícia i el sistema opressor i excludent, a través de l'organització, la formació política i la mobilització de les bases, en generar propostes polítiques i tècniques, i en el desenvolupament de treballs en espais polítics i públics de presa de decisions.

El CUC coordina i promou la solidaritat amb organitzacions camperoles i populars de la societat civil, nacionals i internacionals, en la recerca d'aliances per aconseguir millorar la situació de la població pobre de Guatemala.

La base de la seva organització són les comunitats i els camperols i treballadors membres del CUC. S'organitza en comitès comunitaris, municipals, regionals i el comitè nacional. Actualment aglutina prop de 200 comunitats i al voltant de 8.000 famílies organitzades.

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala col·labora des de fa molts anys amb el Comité de Unidad Campesina en l'execució de projectes i amb la

participació de persones cooperants de manera voluntària que han anat a Guatemala gairebé cada any a participar en diversos projectes i en tasques de suport.

- Beneficiaris directes 2.000 persones

- Pressupost Total: 70.803 euros. Distribució d'aquest:

- Finançament públic de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat: 12.000 euros
- Aportació CUC 21.390 euros

- Projecte executat.

Així mateix, l'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala hem executat un projecte dins del Programa de sensibilització, foment de la solidaritat i educació per al desenvolupament, del programa Barcelona Solidària, de l'Ajuntament de Barcelona.

Projecte: **Els tractats d'associació Amèrica Central-UE**

- Pressupost total: 19.148,45 euros. Distribució d'aquest:

- Finançament públic de l'Ajuntament de Barcelona: 5.936 euros.
- Aportació pròpia: 13.212,45 euros

AAPG DE L'HOSPITALET

El Comitè de l'Hospitalet han organitzat i participat en diferents activitats, d'entre les quals destaquem:

- Vam participar en el Consell Municipal de Cooperació.
- Presentació del Projecte de “Commemoración del XXX aniversario de la vida, lucha, resistencia y aportes del CUC a la Sociedad guatemalteca” del Comité de Unidad Campesina (CUC)
- Participació en la Festa de la Diversitat de l'Hospitalet de Llobregat